E-post: post@bivdu.no.
Org.nr. 992 876 875
Kontaktperson:
Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202 / inge@bivdu.no

Besøk- og kontoradresse:
Kunnskapsparken, Markedsgt. 3, 9510 ALTA
Postadresse:
Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

Fiskeridirektoratet

Postboks 185 Sentrum

5804 BERGEN

Vår dato: 01.11.2026

Deres dato. 22.09.2026

Behandlet den 01.11.2026

Deres ref.: 26/27123

Sak 16c/2026 Reguleringsmøtet – Bivdus forslag til fiske etter reker i 2027 – Nord for 62° N.

Til saksfremstillingen

Bivdu er en fiskeriorganisasjon med rett til innsyn, medvirkning og konsultasjon[1] i saker som berører sjøsamiske interesser. Finnmarkskommisjonens rapport for felt 7, Tanafjorden[2], underbygger også Bivdus krav om lokalbefolkningens fiskerettigheter basert på alders tids bruk og sedvane.

Fiskeridirektoratet har gjennom seks år unnlatt å gjennomføre konsultasjoner med Bivdu, og med det fratatt Bivdu å ivareta sjøsamiske rettighetshavere nødvendig innsyn og medvirkning i fiskeriforvaltningen. Bivdu mener dette innebærer brudd på sameloven og menneskerettighetene, samt saksbehandlingsfeil som kan medføre ugyldige vedtak.

Bivdu syns det er svært beklagelig å se at Fiskeridirektoratet i årets reguleringssaker ikke har fulgt departementets uttrykkelige ønske og føring om at konsekvensene av reguleringene for fiskere i sjøsamiske områder skal synliggjøres særskilt.

Bivdu finner det også vanskelig å se at Fiskeridirektoratet i årets reguleringssaker har fulgt departementets uttrykkelige føring om at konsekvensene av reguleringene for fiskere i sjøsamiske områder skal synliggjøres særskilt. Dette er særlig alvorlig når direktoratet samtidig unnlater å konsultere organisasjonen som ivaretar disse rettighetshavernes interesser.

[1] Jf. Sameloven: LOV 1987-06-12 nr 56, § 4.2 Konsultasjoner som omfatter forvaltning av statlige myndigheter, fylkeskommuner og kommuner i alle saker som angår eller kan innvirke på samer og de som bor i sjøsamiske områder som gjelder kultur, næring, språk og samfunn.
[2] Finnmarkskommisjonens rapport kap. 24 av 10.09.2026 - Utredning av rettigheter i Felt 7 Tana/Tanafjorden.

Til tross for manglende lovpålagte konsultasjoner fremmer Bivdu - også i år - forslag til reguleringer. Bivdus forslagene må imidlertid vurderes i lys av at Bivdu ikke har fått nødvendig innsyn, medvirkning og konsultasjon i saken om fiske reker 62° N i 2027.

- Før reketrålfiske settes i gang i Porsanger- og Tanafjorden må det gjennomføres bestandsundersøkelser som vurderes i et helhetlig økologiske perspektiv, der en også gjennomfører risikovurderinger for den økologiske utviklingen i fjorden i sammenheng med lokalt fiske som danner grunnlaget for bosetting.

- Fiskeridirektøren må også vurdere positive og negative effekter av fiske med trål i fjordene opp mot et fiske med teiner for hjemmeflåten, og her gi en vurdering av hvilket redskap (trål eller teiner) som best kan sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur i Porsangerfjorden og Tanafjorden.

Åpning av Porsangerfjorden og Tanafjorden i Finnmark for fiske med reketrål

Bivdu kan ikke se at Fiskeridirektøren i sitt forslag om å åpne to fjorder i Finnmark – Porsanger- og Tanafjorden – for fiske med reketrål, har gjort tilstrekkelige og nødvendige undersøkelser og vurderinger.

I Havressursloven (§ 7) vises det til at forvaltningen av de viltlevende marine ressursene i Norge både har plikt og skal gjennomføre forvaltningstiltak som er nødvendig for å sikre en bærekraftig forvaltning av ressursene. Forvaltningen skal her gjennomføre:

- En føre-var, og en økosystembasert tilnærming der en tar hensyn til levemåter og biologiske mangfold.
- Bruke høstingsmetoder som er skånsom og tar omsyn til å redusere mulige virkninger gjennom å redusere negative virkninger på de levende ressursene.
- Sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og næring.

Bivdu kan ikke se at Fiskeridirektøren har hatt særlig fokus på å synliggjøre og drøfte økosystembasert tilnærming i forvaltningen, samt å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og næring. Bivdu ser frem til at dette rettes på i fremtidige forvaltningsforslag.

Økosystembasert tilnærming

Både i Porsanger- og i Tanafjorden er det mange marine arter – ca. 45 arter i Porsangerfjorden og ca. 65 arter i Tanafjorden – som danner egne økosystemer. Her inngår reke som art i begge fjordene.

Et uttak av reke med trål (som også fanger og forstyrrer alt annet fiske, organismer og habitat) i hele eller deler av fjordene vil selvsagt påvirke fjordens økosystem.

Lokalt tilpasset miljøvennlig teinefiske etter reker

Trålfiske etter reker er miljømessig omstridt fiskemetode etter reker. Grunnen er at trål slepes etter bunnen og setter store miljømessige fotavtrykk som påvirker naturen i lang tid. I tillegg beskatter

reketrålen yngel, samt at drivstofforbruket og utslipp av CO2 er 15 – 20 ganger høyere enn ved fangst med teiner. Dette er et helt unødvendige miljø- og klimaavtrykk ved fangst av reker i fjordene.

Teinefisket etter reker er et åpent fiskeri som ikke har noen områdebegrensninger. Gjennom forsøksfiske i Varanger-, Tana- og Porsangerfjorden har en utviklet nye teiner, og med dette oppnådd et bærekraftig rekefiske med svært høy verdiskapning per kilo fangst. I Canada og Alaska benyttes teinefiske etter reker i stor stil og det er å anta at 90 % av reken fanges med teiner.

Bifangsten i reketeinefisket er forsvinnende liten, og det som er av bifangst settes umiddelbart ut i sjøen igjen. Klimautslippene og avtrykkene er særdeles lave i fiske etter reker med teinefiske. Til nå i forsøksperioden har markedet vist stor interesse for kjøp av levende teinefanget reker, med dobbelt pris per kg til fisker.

For å kunne oppnå et tilfredsstillende økonomisk resultat i fisket med teiner, er en imidlertid avhengig av å kunne drive dette fisket med et tilstrekkelig antall teiner, uten forstyrrelser og konkurranse fra trålfiske som fisker ned bestanden og gjør teinefisket ulønnsomt.

Sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur

Både Porsanger- og i Tanafjorden er sjøsamiske områder som gjennom en fornorskningsprosess de siste 150 årene har ført til at det samisk språk og koftetradisjoner (klær) langt på vei er forsvunnet.

Fiskerne i fjordene har ikke båter og utstyr til å fiske med reketrål, men alle båtene er utstyrt for å fiske med teiner.

Ettersom alle båten er utstyrt for teinefangst etter kongekrabbe, vil et teinefiske etter reke gjøre at alle båtene kan fiske reker med teiner. Dette fiske vil gi store positive økonomiske ringvirkninger for alle samer og alle andre som bor i Porsanger- og Tanafjorden.

Et reketrålfiske i fjorden vil bli gjennomført av tilreisende fiskere og båter, og det vil ikke gi noen positiv virkning for samer og andre som bor i fjordene Porsanger og Tana.

Med vennlig hilsen
Inge Arne Eriksen
Styreleder